

Rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej

z dnia 12 sierpnia 1921 roku

o zmianie ordynacji miejskiej dla sześciu wschodnich prowincji monarchji pruskiej z dnia 30 maja 1853 r. (Zbiór Ustaw Pruskich str. 261) i o przeprowadzeniu wyborów komunalnych w miastach b. dzielnicy pruskiej.

Na mocy art. 6 d. ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Praw № 64 poz. 385) stanowią co następuje:

CZĘŚĆ PIERWSZA.**Zmiana ordynacji miejskiej.**

§ 1. Przepisy ordynacji miejskiej, zawarte w tytule I w §§ 5 i 6 ordynacji miejskiej dla sześciu wschodnich prowincji monarchji pruskiej z dnia 30 maja 1853 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 261) otrzymują następujące brzmienie:

§ 5.

Prawo swojszczyzny obejmuje:

- 1) „prawo udziału w głosowaniu w wyborach do Rady Miejskiej,

2) prawo piastowania niepłatnych urzędów w Zarządzie Miejskim i w Radzie Miejskiej.

Prawo swojszczyzny przysługuje bez względu na płeć każdemu przynależnemu do gminy miejskiej, który:

- 1) jest obywatelem Państwa Polskiego,
- 2) ukończył dwudziesty pierwszy rok życia,
- 3) ma od sześciu miesięcy miejsce stałego zamieszkania w obrębie gminy,
- 4) posiada pełnię honorowych praw obywatelskich.

O potrzebie wystawienia przez Magistrat dokumentu, stwierdzającego nabycie praw swojszczyzny, rozstrzygają lokalne przepisy statutowe“.

§ 6.

„Za zgodą Rady Miejskiej może Magistrat przyznać prawo swojszczyzny i takim przynależnym do gminy miejskiej, którzy nie zamieszkują w mieście od sześciu miesięcy, jeżeli spełniają wymogi, przewidziane w § 5, ust. 2, cyfr. 1, 2 i 4.

„Za zgodą Rady Miejskiej może Magistrat przyznać, honorowe obywatelstwo miasta bez względu na wymogi § 5, ust. 2, cyf 3, osobom zasłużonym dla miast. Przyznanie honorowego obywatelstwa nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań“.

§ 2. Uchyła się przepisy § 8.

§ 3. Przepisy zawarte w tytule II w §§ 13 i 14 otrzymują następujące brzmienie:

§ 13.

„Wybory do Rady Miejskiej są powszechne, tajne, równe, bezpośrednie i stosunkowe.

Każdemu wyborcy przysługuje jeden głos“.

§ 14.

„Każde miasto tworzy jeden wspólny okręg wyborczy.

Wybory przeprowadza się na podstawie Regulaminu Wyborczego wydanego przez Ministra b. Dzielnicy Pruskiej“.

§ 4. Uchyła się przepisy §§ 15 i 16.

§ 5. Przepisy §§ 17, 18, 19, 20 i 21 otrzymują następujące brzmienie:

§ 17.

Biernego prawa wyborczego do Rady Miejskiej nie mają:

- „1) osoby, które w dniu ogłoszenia terminu wyborów nie ukończyły dwudziestego piątego roku życia,
- 2) osoby, które nie władają językiem polskim w słowie i piśmie,
- 3) urzędnicy i funkcjonariusze takich władz, za pomocą których Państwo wykonuje władzę nadzorczą nad miastami,
- 4) członkowie Magistratu i płatni urzędnicy miejscy; wyjątki ustanawiają §§ 72 i 73,
- 5) urzędnicy Prokuratury i wykonawczy urzędnicy policyjni.

§ 18.

„Wybory przeprowadza Komisja Wyborcza, złożona z przewodniczącego i czterech mężów zaufania. Całą Komisję Wyborczą wybiera Rada Miejska. Wybory radnych dokonuje się na lat cztery“.

§ 19.

„Magistrat prowadzi listę członków gminy, posiadających prawa swojszczyzny (§ 5), prostuje i uzupełnia ją corocznie w miesiącu lipcu“.

§ 20.

„W czasie od 1 do 15 lipca Magistrat prostuje i uzupełnia listy. W czasie od 15 do 30 lipca winna być lista członków gminy wyłożona do publicznej wiadomości w miejscu poprzednio ogłoszonym.“

W ciągu dwóch tygodni od dnia wyłożenia listy wolno każdemu członkowi gminy wnosić do Magistratu sprzeciwy co do umieszczenia na liście członków gminy nieuprawnionych do głosowania, względnie co do pominięcia uprawnionych.

Rada Miejska rozstrzyga o sprzeciwach do dnia 15 sierpnia.

Jeżeli nazwisko objętego listą członka gminy ma być wykreślone, winien go Magistrat o tem zawiadomić z podaniem powodów na 7 dni przed wykreśleniem.

Uchwałę Rady Miejskiej, która jest tymczasowo obowiązującą, zaskarżyć można w drodze spornego postępowania administracyjnego. Skarżyć może także Magistrat.

Właściwym w pierwszej instancji jest Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Celem obrony swych praw w spornem postępowaniu administracyjnem może Magistrat lub Rada Miejska ustanowić specjalnego zastępcę.

Wniesienie skargi nie wpływa na termin wyborów“.

§ 21.

„Wybory do Rady Miejskiej odbywają się w miesiącu października.“

W dniu 15 sierpnia zamyka Magistrat listę członków gminy i zarządza wybór Komisji Wyborczej przez Radę Miejską (§ 18^b)

Komisja Wyborcza ogłasza natychmiast dzień, godzinę, miejsce i czas trwania wyborów, które odbyć się winny nie wcześniej jak przed upływem 6 tygodni, a nie później jak przed upływem 8 go tygodnia od dnia zamknięcia listy; ogłasza także, ilu radnych się wybiera i wzywa wyborców do wręczenia list kandydatów w przeciągu dwóch tygodni od dnia ogłoszenia.

Komisja Wyborcza bada listy kandydatów, zaopatruje je w numer bieżący, zarządza w miarę potrzeby poprawki w ciągu jednego tygodnia i w ostatnim dniu tegoż tygodnia ogłasza te listy, które odpowiadają wymogom prawa.

§ 6. Uchyła się przepisy §§ 22, 23, 24, 25.

§ 7. Przepisy §§ 26, 27 i 28 otrzymują następujące brzmienie:

§ 26.

„Wybrani są ci, którzy otrzymali stosunkową większość głosów“.

§ 27.

„Komisja Wyborcza spisuje protokół wyborczy, podpisuje go i oddaje w przechowanie Magistratowi. Bezzwłocznie po stwierdzeniu wyniku wyborów ogłasza go Magistrat publicznie w sposób zwykle używany.“

Sprzeciwy przeciw ważności wyborów wnosić należy do Magistratu w przeciągu 14 dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów.

Rada miejska rozstrzyga o sprzeciwach. Przeciwno tym rozstrzygnięciom wolno wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Skarżyć może także Magistrat. Skargę taką należy wnieść wprost do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wniesienie skargi nie ma mocy wstrzymującej, jednakowoż w miejsce wyborów unieważnionych przez Radę Miejską nie można przedsięwziąć nowych wyborów przed prawomocnym rozstrzygnięciem tejże skargi. Magistrat lub radni mogą dla obrony swych praw w spornem postępowaniu administracyjnym ustanowić specjalnego zastępcę“.

§ 28.

„Nowo wybrani radni obejmują urząd z początkiem roku następującego po wyborach. Ustupujący radni urzędują aż do wprowadzenia nowo-wybranych..

Radni powołani z wyborów uzupełniających obejmują swój urząd na tychmiast po wyborze.

Magistrat zarządza wprowadzenie nowowybranych w urzędowanie i odebranie od nich przyrzeczenia w miejsce przysięgi przez podanie ręki“.

§ 8. Po paragrafie 28 wstawia się następujący przepis:

§ 28 a.

„W opróżnione miejsce radnego wstępuje następny z kandydatów wymienionych w tej liście, z której wybrany został dotychczasowy radny.

Gdy lista, z której ma być wzięty kandydat na opróżnione miejsce, jest wyczerpana, miejsce to pozostaje nieobsadzone.

Celem skompletowania Rady Miejskiej może Wojewódzki Sąd Administracyjny zarządzić wybory uzupełniające. Wojewódzki Sąd Administracyjny musi zarządzić wybory uzupełniające, jeżeli więcej niż połowa miejsc w Radzie Miejskiej jest opróżnioną.

Wybory uzupełniające przeprowadza się tak jak wybory główne, z tą różnicą, że okres wyborczy rozpocząć się może w każdym miesiącu.

Powołani z wyborów uzupełniających radni urzędują tylko przez resztę bieżącego czterolecia.

§ 9. Przepisy zawarte w tytule III w § 30 otrzymują następujące brzmienie.

§ 30.

Członkami Magistratu nie mogą być:

- „1) urzędnicy i funkcjonariusze takich władz, przez które Państwo wykonuje władzę nadzorczą nad miastami,
- 2) radni miejscy, niżsi urzędnicy gminni, oraz w miastach liczących ponad 10.000 mieszkańców miejscy poborcy podatkwii (§ 56 p. 6).
- 3) Urzędnicy Prokuratury i wykonawczy urzędnicy policyjni.

Krewni i powinowaci w linii prostej jakoteż krewni w linii bocznej drugiego stopnia nie mogą być równocześnie członkami tego samego Magistratu lub członkami Magistratu i Rady Miejskiej.

W razie powstania powinowactwa w czasie okresu wyborczego ustąpić winien członek młodszy wiekiem.

Osoby, trudniące się przemysłem, określonym ustawą z dnia 7 lutego 1835 r. (Zb. Ustaw Pruskich str. 18), nie mogą być burmistrzami“.

§ 10. Przepisy § 33 otrzymują następujące brzmienie:

§ 33.

„Wybrani burmistrzowie, ich zastępcy, oraz ławnicy i płatni członkowie Magistratu muszą być zatwierdzeni.

Burmistrzów i ich zastępców w miastach, liczących ponad 10000 mieszkańców, zatwierdza Minister b. Dzielnicy Pruskiej.

Burmistrzów i ich zastępców w miastach, liczących mniej niż 10000 mieszkańców, oraz ławników i płatnych członków Magistratu we wszystkich gminach zatwierdza Wojewoda.

Wojewoda odmówić może zatwierdzenia jedynie za zgodą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

W razie niezatwierdzenia przystępuje Rada Miejska do nowych wyborów. Jeśli i te wybory nie zostaną zatwierdzone, może Wojewoda w miejsce osoby niezatwierdzonej ustanowić komisarycznego zastępcę. Koszta ponosi miasto.

Wojewoda może to zarządzić także w tym wypadku, jeżeli radni zwlekają z wyborem, lub wybiorą na nowo osobę, która nie uzyskała zatwierdzenia.

Komisaryczny zarząd trwa do zatwierdzenia nowego wybranego, do którego wyboru Rada Miejska przystąpić może każdego czasu.

CZĘŚĆ DRUGA.

Przepisy przejściowe.

§ 11. Na podstawie przepisów zawartych w następujących paragrafach, przeprowadzić należy wybory do Rad Miejskich we wszystkich miastach położonych na obszarze b. dzielnicy pruskiej najpóźniej do dnia 15 listopada 1921 r.

§ 12. Miasto wybiera radnych w dotychczasowej ilości.

Radni wybrani w myśl niniejszych przepisów przejściowych wstępują w urząd natychmiast po wyborze.

§ 13. Bez względu na okres czasu, przez jaki zamieszkują w danym mieście, uzyskują prawo głosowania w wyborach, przeprowadzonych w myśl niniejszych przepisów przejściowych (§ 11), wszyscy ci obywatele, którzy dnia 12 sierpnia 1921 r. mają miejsce stałego zamieszkania w obrębie miasta, jeżeli posiadają wymogi przewidziane w § 5, ust. 2, cyfr. 1, 2, 4 ordynacji miejskiej.

Przepis ustępu drugiego stosuje się także do wyborów, odbywających się z powodu unieważnienia poprzednich wyborów.

§ 14. Radni wybrani w myśl niniejszych przepisów przejściowych urzędują do dnia 31 grudnia 1924 r.

Następne wybory do Rad Miejskich odbędą się w roku 1924 w terminach przewidzianych w §§ 20 i 21 ordynacji miejskiej (§ 5 niniejszego rozporządzenia).

§ 15. Przy wyborach przeprowadzanych na mocy niniejszych przepisów przejściowych obowiązują zamiast przepisów §§ 20 oraz 21 ordynacji miejskiej (§ 5 niniejszego rozporządzenia) następujące postanowienia.

Magistrat ustala niezwłocznie najdłużej w przeciągu 14 dni listę członków gminy, uprawnionych do głosowania i zarządza wybór Komisji Wyborczej przez Radę Miejską (§ 18 ordynacji miejskiej).

Po ustaleniu listy członków i wyborze Komisji Wyborczej, Magistrat wykląda natychmiast na przeciąg jednego tygodnia listę członków gminy uprawnionych do głosowania do publicznej wiadomości i ogłasza równocześnie wspólnie z Komisją Wyborczą:

- 1) że lista członków gminy wyłożona jest na przeciąg jednego tygodnia do publicznej wiadomości, podając zarazem miejsce wyłożenia,
- 2) ilu radnych należy wybrać,
- 3) wezwanie wyborców do wręczenia list kandydatów w przeciągu dwóch tygodni na ręce Komisji Wyborczej,
- 4) dzień, godzinę, miejsce i czas trwania wyborów, które winny się odbyć nie wcześniej niż przed upływem szóstego, a nie później niż przed upływem ósmego tygodnia licząc od dnia ogłoszenia.

W przeciągu tygodnia od dnia powyższego ogłoszenia wolno każdemu członkowi gminy wnieść do Magi tratu sprzeciwu co do umieszczenia na liście, względnie pominięcia poszczególnych członków gminy. Komisja Wyborcza rozstrzyga o sprzeciwach i zamyka listę członków gminy w przeciągu dalszego tygodnia. Jeżeli nazwisko objętego listą członka gminy ma być wykreślone, winna go Komisja Wyborcza o tem zawiadomić z podaniem powodów na trzy dni przed zamknięciem listy. Uchwała Komisji Wyborczej jest ostateczna.

W ciągu jednego tygodnia licząc od upływu terminu wyznaczonego do wręczenia list kandydatów Komisja Wyborcza bada listy kandydatów, zapatruje je w numer bieżący, zarządza w miarę potrzeby poprawki i ogłasza te listy, które odpowiadają wymogom prawa.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Przepisy końcowe.

§ 16. Znosi się rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dnia 11 lutego 1919 r. (Tyg. Urz. N. R. L. № 5) oraz rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dnia 7 marca 1919 roku. (Tyg. Urz. N. R. L. № 9).

§ 17. Z dniem ukończenia pierwszych prawomocnych wyborów tracą moc obowiązującą przepisy art. 7, 8, 9, 10 część III, rozporządzenia o tymczasowej organizacji samorządu komunalnego w Województwie Pomorskiem z d. 8 stycznia 1920 r. (Dz. Urz. str. 48 i 49) oraz art. 5, 6, 7, 8, 11 części II; rozporządzenia o tymczasowej organizacji samorządu komunalnego na ziemiach Województwa Poznańskiego, nie stojących dnia 31 grudnia 1919 r. pod władzą polską, z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. Urz. str. 51 i 52).

§ 18. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

Dr. J. Trzeciński